

Válaszutak - Konceptió és részletes műleírás

A projekt célja

A Szövetség'39 Alkotócsoport **Crossroads (Válaszutak)** címmel kíván *public art* munkát megvalósítani Nagygyeházán. Célunk, hogy a *public art* eszközeivel párbeszédet kezdeményezzünk a Bicske közelében elhelyezkedő kistelepülés lakosságával.

E párbeszéd központi motívumaként és kiindulópontjaként a „**válaszutak**“ témát határoztuk meg, amelynek apropójául a falu fizikai elhelyezkedése szolgált, mivel a település egy T-elágazásban épült. Választásunkkal szeretnénk reflektálni arra, hogy mindannyian érkeztünk már választakhoz életünk során, amikor fontos döntéseket kellett hoznunk, s ezeket a helyzeteket meghatározó pillanatokként tartjuk számon. A Nagygyeházára tervezett installációinkhoz a lakosok személyes narratíváit és élményanyagait szeretnénk az alkotófolyamat alapanyagaként használni, hogy a szubjektív megközelítéseket „egybegyúrva“ egy sajátos pillanatképet adjunk a faluról és az ott lakókról .

A reflexió kiindulópontjai

Nagygyeházán végzett előzetes vizsgálódásaink eredményeképpen a következő jelenségek szolgáltak kiindulópontként reflexiónkhoz.

A helyi közösség kis őslakosságból és különböző, de általában meghatározó időszakokban (pl. Eocén program alatt) érkező betelepülőkből áll. A településhez tartozik még egy kiterjedtebb üdülőövezet, amelynek kialakulása minden bizonnyal a Gerecse közelségének köszönhető.

A faluban szinte teljességgel hiányoznak a közösségi terek és helyzetek csakúgy, mint a közintézmények (pl. iskola, templom, orvosi rendelő). Noha gyakran elhangzik, hogy „régiben volt közösségi élet“, jelen pillanatban úgy tűnik, hogy az őslakosok és a betelepülők elszigetelődtek egymástól. Ennek néhány példaértékű tünetére bukkantunk: a falu szívében elhelyezkedő, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében létrehozott közpark gyakorlatilag kihasználatlan, a nyilvánvalóan közösségi céllal kialakított közös tűzrakóhely sem tölti be szerepét. Hasonlóképpen érdekesnek találtuk, hogy az interneten a nagygyehaza.hu domaint nem a helyi önkormányzat, hanem egy baráti társaság vásárolta meg; a kezdőlapon egy animált térkép mutatja, hogyan lehet Budapestről Nagygyeházára eljutni a társaság által rendezett összejövetelekre.

Számunkra a fentiek alapján a következő kérdés – s egyben kihívás – rajzolódott ki: hogyan lehet a Nagygyeházán kialakult helyzetre a *public art* eszközeivel reflektálni, hogyan tudunk egy művészeti alkotással, vagy akcióval közösségi momentumot teremteni?

Az alkotófolyamat célcsoportja és szakaszai

Célcsoportunk ily módon az egész faluközösség, akikkel különböző módokon kívánunk együtt dolgozni, különböző mértékben kívánjuk őket az alkotófolyamatban involválni. Kívülállóként érkezünk Nagygyeházára, s ezért fontosnak tartjuk, hogy ezt a tényt a művészi munkába is beépítsük, sőt

kifejezetten szeretnénk hangsúlyt fektetni erre és arra kérni az ott lakókat, hogy segítsenek „általuk“ megismerni a falut.

Erre irányul munkánk első szakasza, amely során workshopot szervezünk a nagygyeháziakkal. A workshop keretében egyfelől arra kérjük a résztvevőket, hogy mutassák meg nekünk a falut, kezdve a számukra emlékezetes, illetve az ún. „kedvenc“ helyeikkel. Ezekről a „falunéző“ körutakról videó dokumentációt készítünk. Másfelől a workshop során szeretnénk magáról a településről rendelkezésre álló „közös“ tudásanyagot feltérképezni. A helyiekkel közösen alkotnánk meg egyfajta falutörténetet, amelyben nem a ténszerűsége, hanem sokkal inkább legendárium-jelleggel, a gyakran ellentmondásos, szájhagyományon és helyi mitológián alapuló „szubjektív történelmek“ összegyűjtésére törekednénk.

Ezt a szakaszt követően, a workshop tapasztalataira építve, az alkotófolyamat következő fázisában néhány kiválasztott lakossal narratív interjúkat készítünk, akik részben megegyezhetnek a workshopon résztvevőkkel, ám szeretnénk új embereket is bevonni. Általános kérdéssel törekszünk teret adni az interjúalanyoknak, hogy személyes életútjaikat elmesélhessék. Ennek értelmében mindenkinek a „Miért éppen Nagygyeháza?“ kérdést tesszük fel, reménykedve abban, hogy a lakóhely kiválasztására rákérdezve eljuthatunk az életüket meghatározó válaszutakhoz. A narratív interjúzást e téren tapasztalt szociológus bevonásával végeznénk.

A tervezett installáció részletes leírása

A workshop és az interjúzás során gyűjtött vizuális és hanganyagok alkotják majd installációnk alapját, amelyet a falu közművelődési intézményében, a Hangistállóban alakítunk ki.

Az installáció alapeleme egy tévékészülék elé helyezett fotel (ld. látványterv), amellyel alapvetően egy elszigetelődésre utaló helyzetet szeretnénk reprodukálni. A fotelben ülve fülhallgatón keresztül hallhatjuk az interjúk során rögzített, kb. 5 perc hosszúságúra vágott történeteket, amelyek személyes „törédekeként“ a falu egy-egy lakójának életébe engednek betekintést. Eközben a készüléken a falunéző körutak egyikén készített, szintén személyes dokumentációt láthatjuk, amely vizuális lenyomatként ellenpontozza majd a hallottakat. Fontosnak tartjuk, hogy megőrizzük az interjúkban, illetve a workshopon résztvevők anonimitását, ezért a felvett hangokat torzítjuk és a videón látottakhoz sem társítunk nevet. „Aláírás“ gyanánt minden installációs elemhez dekoratív mintát társítunk, amelynek alapját a mesélő, vagy mesélő(k) egy-egy személyes tárgyából kiragadott, illetve abból inspirálódó minta adja.

Az installáció célja alapvetően, hogy a személyes történeteket hallva, képeket látva, elgondolkodtasson arról, hogy mennyire ismerjük a körülöttünk élőket. Az elszigetelődésre hívja fel a figyelmet, míg egyúttal váratlanul meg is nyitja számunkra a helyi közösség egyes tagjainak intim szféráját. Emellett azonban megjelenik majd egy központi, projektorral vetített montázs, amelyben a felvett anyagokat ötvözzük saját szubjektív benyomásainkkal. Ebben az esetben a máskor különálló egységek közös rendszerbe kerülnek, és a kívülálló alkotó meglátásaival egészülnek ki.

Közösségi momentumok megteremtésére törekszünk a kiállítás megnyitó és záróeseményeinek (koncert, illetve közös vacsora) szervezésével is.

A faluban zajló munkánkat egy emblemikus köztéri tárgy elhelyezésével is szeretnénk kommunikálni, amely ugyancsak választott témánkra - a válaszutakra - reflektál. A település T-elágazásában felállított szélkakas (ld. látványterv) *public art* alkotásunk maradandó eleme, amely a kiállítás lezárultát követően is kommunikációs eszköze és mementója marad a projektnek.

Crossroads ütemterv

	Oktober		November				December				Január			
	43. hét	44. hét	45. hét	46. hét	47. hét	48. hét	49. hét	50. hét	51. hét	52. hét	53. hét	1. hét	2. hét	3. hét
Előkészítés														
Workshop														
Értékelés														
Tervezés														
Gyártás														
Installálás														
Megnyitó / Koncert														
Záróesemény / Vacsora														
Dokumentáció elkészítése														